

UNA REFLEXIÓ SOBRE L'ESCRIT D'EN MIQUEL

M. Teresa Salat i Noguera

El Miquel és indubtable que estima el camps, és el que ens mostra any rera any amb els escrits en els quals ens detalla un passat cronològicament proper, però al mateix temps terriblement allunyat dels nostres dies, fins el punt que als nostres fills els hi sembla tan rar com les campanyes d'Annibal o la invenció de la impremta.

La lectura del seu escrit d'enguany em fa reflexionar. És fàcil dir que, encara que es vivia amb moltes penúries, eren molt importants les relacions humanes, que es valorava tot allò essencial en la convivència familiar. I jo no sé si és del tot cert. Potser sí que avui en dia trobem poques vegades els grans explicant anècdotes dels seus petits, però hi ha un altre aspecte del qual no en parla ell aquí. Els avis i els pares ostentaven sempre una autoritat indiscutible. No importava que tinguessin o no raó -sempre es suposava que un marrec no en podia tenir mai-, si allò que es deia sortia de la seva boca, era sempre inqüestionable. Les coses no era necessari argüir-les, eren així perquè així els hi havien ensenyat a ells i prou!

Per altra banda, l'única escola autènticament seriosa era la de l'experiència. Cadascú aprenia l'ofici familiar en el treball que es realitzava dia a dia a casa. Això, per una part, comportava adquirir una seguretat d'ofici que en l'actualitat no tenen els nostres joves, però, per altra, implicava que no es podia avançar gens ni mica, perquè les novetats eren vistes com una desafecció, com una falta de credulitat vers la persona que t'estava ensenyant. Els trucs de l'ofici podien repetir-se, clonar-se, podríem dir, fins a l'infinit. Quan una dona entrava per matrimoni en una casa era advertida de tot: el dilluns es renta la roba blanca, el dimarts es posa en lleixiu i es renta la de color, el

dimecres s'estén tota i el dijous es planxa. El divendres s'ha d'anar a comprar al mercat i el dissabte, es fa neteja general. A més, havia de saber que el primer dia de la setmana tocava cols, l'endemà escudella, l'altre cigrons... i no podia dir que havia anat a aprendre de cuina perquè el marit estigués més content, perquè normalment li responien que així s'havia fet sempre en aquella casa, que era el mateix que advertir-li que no pretengués canviar mai res.

Ja sé que ara es diu que no hi ha autoritat i que els fills tenen els mateixos drets dels pares sense que se'ls hi pugui dirigir en absolut la vida i en realitat és un *mèrit* nostre. Des de petits els hi hem ensenyat a discernir, a escollir, a rebutjar allò que no els agrada. El que passa és que voldríem que tinguessin clar que només poden decidir sobre futileses perquè tot el que nosaltres considerem important ens agrada decidir-ho per ells, perquè *tenim més experiència, perquè sabem què els convé*; en definitiva, perquè *som els pares o els avis o els tiets* i ells haurien d'admirar aquesta manera especial que tenim de cuidar-los i de preocupar-nos perquè tot els hi vagi bé.

Si caiem en aquests raonaments estem entrant un altra vegada en el mateix entorn que ens explica el Miquel. Amb l'inconvenient que de la mateixa manera que han canviat les estructures econòmiques, han canviat també les socials i les familiars, de manera que els nostres adolescents ja no són aquells nens als que se'ls hi deia: *dóna menjar a les mules i veste'n a dormir*. Ara hem de respectar que tinguin el seu propi horari, que s'estructurin la seva feina i si volem que ens ajudin en les nostres tasques només hi ha un terreny per convèncer-los: el de la justícia. Simplement dir-los que no és just que *si tots treballem fóra de casa, la resta de la família cooperi en les feines de la llar* i ells, en canvi, ens utilitzin solament com a servents seus i de les seves necessitats. Normalment és un raonament que els convenç, sempre que vegin que tothom hi posa part del seu esforç, perquè si veuen només a la mare anant d'un costat a l'altre mentre els demés es queden veien la tele, és lògic que prefereixin formar part de l'equip de televidents, abans que del de la solitària *treballadora de la llar*.

Del relat d'aquest temps de sembrar en podem extreure totes les lectures que vulguem. Podem refugiar-nos en la nostàlgia d'un temps passat, en l'orgull d'haver pogut superar totes les *misèries* econòmiques

dels nostres pares, o en el romàntic pensament que *allò* sí que era autèntic, però jo crec que el passat ens serveix sempre per projectar-nos cap al futur i que, per tant, el podem contemplar acceptant el repte que suposa haver vençut tantes dificultats i aprendre a canviar per adaptar-nos a les noves estructures.